

S P R A W O Z D A N I E

ZA ROK 2013

**Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W BYTOWIE**

Spis treści:

I Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie ograniczenia marginalizacji osób i rodzin	4
I.1 Cele i zadania MOPS	4
I.2 Dane liczbowe z realizacji zadań MOPS.....	5
I.3 Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej	6
I.4 Struktura dochodów i wydatków za 2013 r.	10
I.5 Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie według rozdziałów klasyfikacji budżetowej.....	13
II Inna działalność Ośrodka.....	31
II.1 Prace społeczno – użyteczne:	31
II.1 Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie.....	32
II.2 Poradnictwo specjalistyczne	33
poradnictwo prawne	33
II.3 Akcja świąteczna 2013	34
II.4 Bank Żywności.....	35
II.5 Współpraca z Policją	35
II.6 Przeciwdziałanie bezdomności	35
II.7 Ponadto w MOPS	37
III Struktura organizacyjna i kadra.....	40
IV Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2014.....	41
V Potrzeby w zakresie pomocy społecznej w gminie Bytów na rok 2014.....	42
Spis tabel.....	43

Wprowadzenie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej, która na poziomie lokalnym realizuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia osób najbardziej potrzebujących. Obowiązek przedstawienia rocznego sprawozdania z działalności ośrodka wynika z treści art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Działalność ośrodka w 2013 r. wpisała się w ramy lokalnej polityki społecznej i była zgodna z realizacją głównych celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bytów przyjętą przez Radę Miejską uchwałą w 2010 r.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działalność ośrodka jest ustawa o pomocy społecznej. Ponadto MOPS realizuje zadania wynikające z innych aktów prawnych a w szczególności: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o systemie oświaty, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, ustawie o ochronie zdrowia psychicznego.

I Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie ograniczenia marginalizacji osób i rodzin

I.1 Cele i zadania MOPS

W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu ośrodek nasz realizował zadania mające na celu:

- ograniczenie marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie zmierzające do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
- zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej, poradnictwa, prac społecznie-użytecznych i udział w projekcie systemowym,
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- udzielanie pomocy w formie świadczeń rodzinnych,
- udzielanie pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- udzielanie pomocy w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych.

W zakresie realizacji powyższych celów współpracowaliśmy z instytucjami i organizacjami społecznymi np.: Komendą Powiatową Policji, Sądem Rodzinnym, szkołami, placówkami służby zdrowia, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowym Urzędem Pracy, Fundacją „Sprawni Inaczej”.

Ośrodek realizował zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, zadania własne i zadania zlecone przez administrację rządową. Pomoc udzielana była w formie pieniężnej (w naturze lub w usługach), pracy socjalnej. Ośrodek realizował również aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, tj. prace społecznie-użyteczne, projekt systemowy, zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zajmował się dodatkowymi zadaniami niewchodzącymi w zakres pomocy społecznej tj.: realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadził postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i realizował pomoc materialną dla uczniów.

Sporządzane były sprawozdania kwartalne, półroczne i roczne z realizacji zadań i wydatków budżetowych, które były przekazywane przez systemy informatyczne do jednostek nadrzędnych.

Jednostka koordynowała działania związane z przygotowaniem dokumentów dla Rady Gminy Bytów z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bytów*, *Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Bytów* oraz *oceny zasobów pomocy społecznej*.

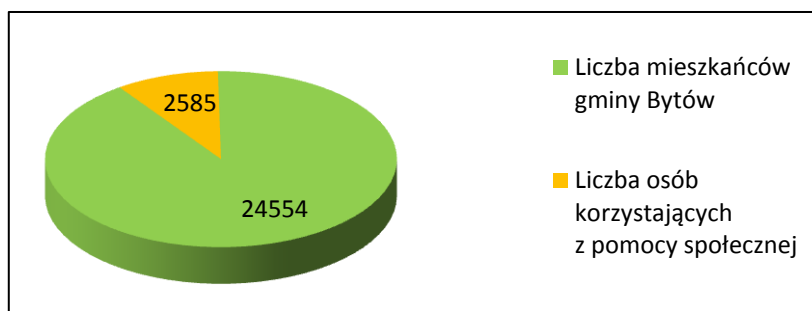
Dokumenty przedstawiające stan realizacji zadań za dany rok przygotowuje się na podstawie informacji uzyskanych z innych instytucji, placówek i organizacji społecznych.

I.2 Dane liczbowe z realizacji zadań MOPS

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. gmina Bytów liczyła 24 554 mieszkańców, co oznacza nieznaczny spadek w stosunku do liczby 24 561 w roku 2012*

W roku 2013 pomocą społeczną objęto 891 rodzin liczących 2 585 członków.

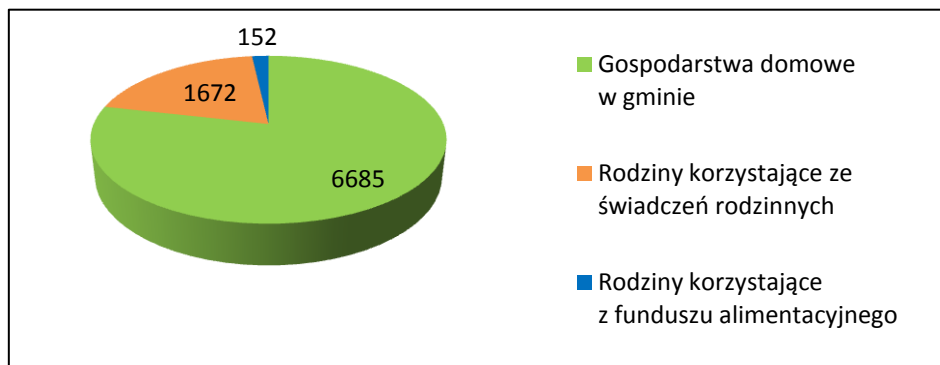
Stan ten wskazuje, że około 11 % mieszkańców gminy Bytów jest objętych pomocą społeczną.

Odnotowano 1 672 rodziny objęte pomocą świadczeń rodzinnych a świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono 152 rodzinom.

Przyjmując, że gmina Bytów liczy 6 685 gospodarstw domowych*, liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego stanowi około 27,28 % ogółu gospodarstw domowych w gminie.

* - dane z Wydziału Spraw Obywatelskich i Społecznych Urzędu Miejskiego w Bytowie.

I.3 Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

Poniższa tabela obrazuje szczegółowo liczbę rodzin (osób) objętych pomocą społeczną i rodzaje świadczeń.

Tabela 1 – Porównująca rodzaje świadczeń i liczbę rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2012 – 2013.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
				OGÓLEM	W TYM: NA WSI	
0		1		2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	2012	1 272	797	252	2 333
		2013	1 475	826	257	2 420
W tym świadczenie pieniężne	2	2012	732	687	216	1 935
		2013	763	713	210	2 052

W tym świadczenia niepieniężne	3	2012	1 016	586	187	1 856
		2013	1 219	617	202	1 916
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	2012	14	14	6	54
		2013	14	14	5	53
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	2012	1 268	790	250	2 291
		2013	1 461	812	254	2 367
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej -ogółem	6	2012	X	531	200	1 575
		2013	X	532	173	1 567
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	7	2012	X	53	9	127
		2013	X	65	22	165
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY	8	2012	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	
			87		90	
		2013	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi	
			109		110	

Z powyższej tabeli wynika, że:

Odnotowano wzrost świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych o 203 świadczenia. Wzrosła o 29 liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej. Wzrosła o 22 kontrakty liczba pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny.

Czynnikami, które powodują marginalizację i są ryzykiem wykluczenia społecznego osób są obszary problemowe z powodu których mieszkańcy gminy Bytów korzystają z pomocy społecznej.

Tabela poniżej przedstawia zdiagnozowane powody trudności życiowych rodzin uzasadniające przyznanie pomocy.

Tabela 2 – Powody trudnej sytuacji życiowej

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem		Liczba osób w rodzinach	
	2012 r.	2013 r.	2012 r.	2013 r.
Ubóstwo	562	640	1 610	1 890
Sieroctwo	1	0	0	0
Bezdomność	54	57	58	62
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	88	107	434	520
Bezrobocie	510	559	1 583	1 735
Niepełnosprawność	316	333	838	899
Długotrwała choroba	436	466	1 228	1 326
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	203	232	796	907
w tym:				
rodziny niepełne	116	125	362	403
rodziny wielodzietne	47	53	313	338
Przemoc w rodzinie	27	19	84	65
Alkoholizm	138	151	246	265
Narkomania	1	2	1	5
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	24	24	30	40
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	1	1	3	1

Z tabeli wynika, że w okresie minionych dwóch lat utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby rodzin korzystających z różnych powodów z pomocy społecznej wynikająca z ich trudnej sytuacji życiowej. Dominują zaś te same powody trudności życiowych klientów pomocy społecznej: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba,

niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm.

W 2013 r. Ośrodek nasz objął pomocą społeczną następujące typy rodzin:

Tabela 3 – Typy rodzin

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		
0		1	2	3	
RODZINY OGÓŁEM /wiersz 2+3+4+5+6+7/		1	891	279	2 585
	o liczbie osób 1	2	284	55	284
	2	3	140	32	280
	3	4	127	36	381
	4	5	173	69	692
	5	6	99	46	495
	6 i więcej	7	68	41	453
	w tym /z wiersza 1/ rodziny z dziećmi ogółem /wiersz 9+10+11+12+13+14+15/		8	435	172
	o liczbie dzieci 1	9	140	43	429
	2	10	171	71	704
	3	11	77	29	387
	4	12	35	23	219
	5	13	8	5	64
	6	14	3	1	24
	7 i więcej	15	1	0	9
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM /wiersz 17+18+19+20/		16	127	27	426
	o liczbie dzieci 1	17	56	12	140
	2	18	48	9	175
	3	19	13	1	55
	4 i więcej	20	10	5	56
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM /wiersz 22+23+24+25/		21	127	31	275
	o liczbie osób 1	22	55	6	55
	2	23	36	6	72
	3	24	13	9	39
	4	25	23	10	109

Powyższa tabela wskazuje, że pomocą społeczną objęto 891 rodzin, (w 2012 r. – 850 rodzin), z czego 31,31 % (279 rodzin) mieszkało na wsi, 124 to rodziny wielodzietne (w tym 23 rodziny niepełne), 127 to rodziny emerytów i rencistów, a 284 to osoby prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe.

Analiza rodzin beneficjentów pomocy społecznej według składu gospodarstw domowych wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa jednoosobowe. Na

ryzyko trudności życiowych narażone są głównie rodziny niepełne, w których występuje brak któregoś z rodziców. Wśród 891 rodzin objętych pomocą społeczną rodziny niepełne stanowiły 14% (127 rodzin).

I.4 Struktura dochodów i wydatków za 2013 r.

MOPS uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy oraz dochody związane z realizacją zadań zleconych, rozliczane z urzędem administracji państwowej, które przekazywane są do budżetu państwa.

W roku 2013 uzyskano dochody w łącznej kwocie **210.944,70 zł**

Poniższa tabela obrazuje szczegółowy podział uzyskanych dochodów.

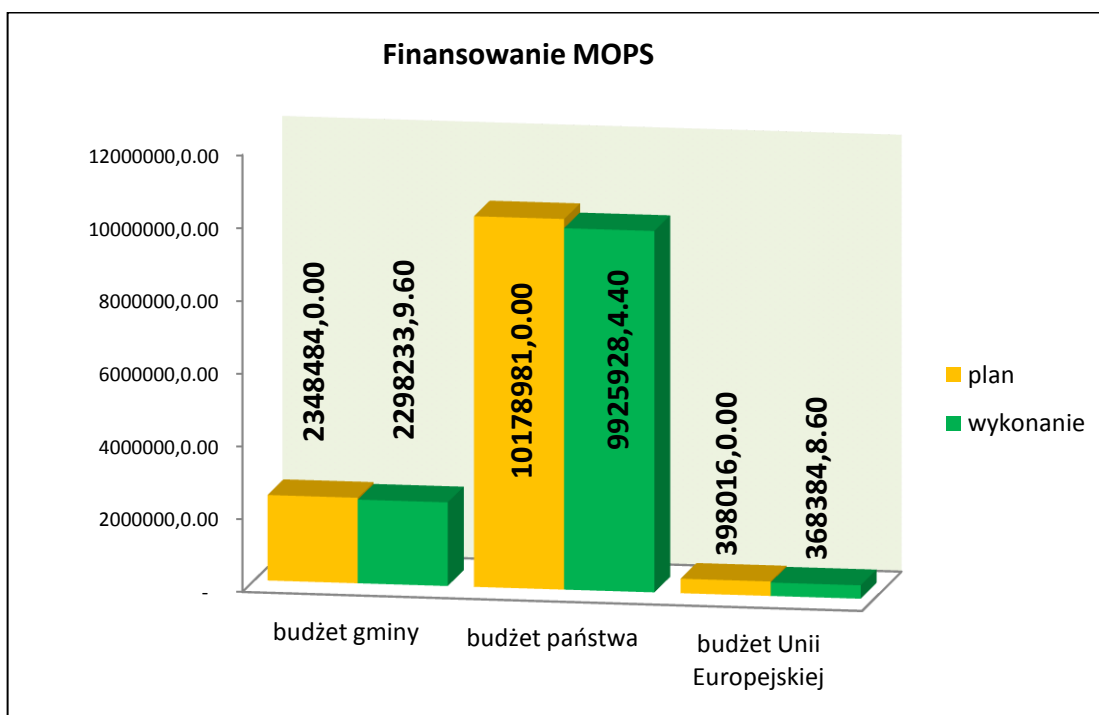
Tabela 4 – Struktura dochodów

Wyszczególnienie	Plan 2013 r.	Wykonanie
Dochody ogółem	31.820,00	210.944,70
Zadania własne w tym:	31.820,00	31.956,12
1) 75814 § 0920 odsetki od depozytu	-	12.645,19
2) 85219 § 0690 wpływy z różnych dochodów	12.700,00	8,80
3) 85219 § 0970 wpływy z różnych dochodów	120,00	120,14
4) 85228 § 0830 wpływy z usług opiekuńczych	19.000,00	19.181,99
Zadania zlecone w tym:	-	178.988,58
1) 85212 § 0900 odsetki od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	-	4.238,39
2) 85212 § 0920 odsetki Funduszu Alimentacyjnego	-	58.701,88
3) 85212 § 0970 Zaliczka Alimentacyjna	-	6.137,46
4) 85212 § 0980 Fundusz Alimentacyjny	-	91.343,65
5) 85212 § 2910 nienależnie pobrane świadczenia Rodzinne, FA – zwroty z lat ubiegłych	-	18.567,20

Wzorem lat ubiegłych wydatki Ośrodka w roku 2013 finansowane były z różnych źródeł:

- ze środków budżetu gminy : 2.298.233,96 zł
- ze środków budżetu państwa: 9.925.928,44 zł
- ze środków Unii Europejskiej : 368.384,86 zł

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MOPS w roku 2013 wskazuje na dominującą rolę budżetu państwa, co ilustruje wykres poniżej:

W roku sprawozdawczym Ośrodek dysponował budżetem 12.925.481,00 zł, z czego wykonał 12.592.547,26 zł.

Łączna kwota wydatków w roku 2013 obejmuje realizację zadań zleconych w wysokości 7.600.178,12 zł oraz zadań własnych w wysokości 4.992.369,14 zł.

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizacji zadań przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela 5 – Struktura wydatków w 2013 roku na zadania

Lp.	Formy świadczeń wg rozdziałów	Zadania zlecone		Zadania własne	
		Plan w zł	Wykonanie	Plan w zł	Wykonanie
1.	Rozdział 85202 Domy pomocy społecznej	-	-	137.000,00	128.373,04
2.	Rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-	-	11.000,00	10.308,28
3.	Rozdział 85206 Wspieranie rodziny	-	-	124.445,00	115.392,02
4.	Rozdział 85212 Świadczenia rodzinne	7.580.000,00	7.390.230,42	28.900,00	28.360,64
5.	Rozdział 85213 Ubezpieczenia zdrowotne	50.500,00	39.013,20	53.300,00	52.625,45
6.	Rozdział 85214 Zasiłki i pomoc w naturze	-	-	884.400,00	884.387,28
7.	Rozdział 85216 Zasiłki stałe	-	-	450.210,00	449.962,36
8.	Rozdział 85219 Utrzymanie ośrodka	2.400,00	2.400,00	1.576.434,00	1.557.929,09
9.	Rozdział 85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	35.000,00	31.904,00	118.580,00	115.965,00
10.	Rozdział 85295 Pozostała działalność	150.300,00	136.630,50	775.510,00	775.510,00
11.	Rozdział 85395 Pozostała działalność	-	-	484.116,00	449.255,98
12.	Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów	-	-	463.386,00	424.300,00
Razem		7.818.200,00	7.600.178,12	5.107.281,00	4.992.369,14
Ogółem zlecone i własne		Plan – 12.925.481,00		Wykonanie – 12.592.547,26	

Wydatki ogółem na zadania zlecone i własne wzrosły w 2013 r. w stosunku do roku 2012 o 375.847,91 zł.

I.5 Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie według rozdziałów klasyfikacji budżetowej

Rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. W 2013 r. MOPS pokrywał koszty pobytu

6 osobom, które przebywały w:

- Domu Pomocy Społecznej dla dzieci w Bielawkach – 1 osoba (dziecko)
- Domu Pomocy Społecznej w Machowinie – 1 osoba (dorosły)
- Domu Pomocy Społecznej w Lęborku – 1 osoba (dorosły)
- Domu Pomocy Społecznej w Łosienicach – 1 osoba (dorosły)
- Domu Pomocy Społecznej w Gniewie - 1 osoba (dorosły)
- Domu Pomocy Społecznej w Malborku – 1 osoba (dorosła)

Na pokrycie kosztów ich pobytu wydatkowano kwotę **128.373,04 zł** która pochodziła ze środków własnych gminy. Na umieszczenie w domu pomocy społecznej oczekują obecnie 2 osoby.

Rozdział 85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zespół interdyscyplinarny

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie Zespołowi Interdyscyplinarnemu: obsługi organizacyjno-technicznej, lokalu, materiałów biurowych, dostępu do urządzeń biurowych, miejsca, w którym będzie można przechowywać dokumentację Zespołu w sposób bezpieczny, tj. zapewniający ochronę danych osobowych.

1. W roku 2013 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI).
2. ZI tworzy grupy robocze (GR), których zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach i przygotowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie.
3. W 2013 r. utworzonych zostało 41 GR w związku z wszczęciem procedury *Niebieska Karta*. Łącznie w 2013 roku działało 81 Grup Roboczych. Grupy robocze spotkały się 303 razy w 2013 r.

4. Uprawnione służby sporządziły 48 Niebieskich Kart A (kilka NK – A w jednej rodzinie), w tym 12 sporządzonych przez pomoc społeczną. 35 przez policję i 1 przez oświatę. W roku 2013 zakończono procedurę Niebieskiej Karty w 48 rodzinach.

Na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gmina Bytów przyznała Zespołowi Interdyscyplinarnemu na rok 2013 środki finansowe w kwocie 11.000 zł. Zespół Interdyscyplinarny wydał 10.308,28 zł:

- 1.200 zł – zakup materiałów i wyposażenia,
- 2.108,28 zł – wykonane usługi (usługa gastronomiczna na szkolenie organizowane przez ZI, utrzymanie domeny i udostępnienie przestrzeni hostingowej, usługi pocztowe),
- 5.800 zł – dwa szkolenia dla przedstawicieli służb,
- 1.200 zł – opłaty za usługi telefonii stacjonarnej.

Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny

Od dwóch lat Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Pomoc rodzinie jest prowadzona za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

1. instytucji i podmiotów na rzecz dziecka i rodziny,
2. placówek wsparcia dziennego.

Praca z rodziną prowadzona jest w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji.

W przypadku, gdy ośrodek poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przydzielony jej zostaje asystent rodziny.

Plan pracy asystenta z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych rodziny.

W 2013 r. wsparciem 2 asystentów rodziny zostało objętych 20 rodzin znajdujących się w kryzysie, mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, dotkniętych bezrobociem i uzależnieniami. W rodzinach tych istniało realne zagrożenie

umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych, bądź dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej. W rodzinach objętych asystenturą było 42 dzieci, z tego w trakcie roku 5 z dzieci trafiło do pieczy zastępczej. W tych przypadkach rodziny pod kierunkiem asystenta pracują nad powrotem dzieci do rodzin biologicznych. Młodzież z rodzin współpracujących z asystentem uczestniczyła w warsztatach psychologicznych dla młodzieży pod nazwą „Pozytywka”. W ramach programu, którego założeniem był rozwój inteligencji emocjonalnej, odbyły się warsztaty psychologiczne (trening radzenia sobie ze stresem i własnej wartości).

Asystenci rodziny współpracowali z koordynatorami pieczy zastępczej z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, kontaktowali się z rodzinami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej, oceniali szanse na przywrócenie praw rodzicielskich i wspierali te rodziny w działaniach mających na celu powrót dzieci do rodziców biologicznych. W ramach tych obowiązków uczestniczą również w organizowanych cyklicznie spotkaniach w PCPR (10 spotkań), mających na celu ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Podczas spotkań analizowana jest także sytuacja rodziny biologicznej i oceniane są szanse na powrót dziecka do rodziny biologicznej. Asystenci rodziny przygotowali opinie i informacje nt. sytuacji rodzin biologicznych na prośbę i potrzeby PPCR (15 opinii).

Od stycznia 2012 roku do grudnia 2013 roku umieszczono w pieczy zastępczej 12 dzieci.

Gmina współfinansuje ich pobyt w pieczy, z tego w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej 10 % wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie, w drugim roku pobytu 30 %, w trzecim i następnych latach 50 %. Ogółem w 2013 koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 26.169,80 zł, z tego 11.815,99 zł stanowi 10 % odpłatność, a 14.353,81 zł stanowi 30 % odpłatność.

Praca z rodziną w naszym Ośrodku to również konsultacje psychologiczne służące rozwiązywaniu problemów, przywróceniu samodzielności życiowej dla rodziców i dzieci. W ubiegłym roku zrealizowano 85 h pracy z psychologiem, w ramach których przeprowadzono diagnozy rodzin, konsultacje z członkami rodzin i asystentami rodziny, sporządzano opinie psychologiczne. Łączny koszt usługi wyniósł 5.100,00 zł.

MOPS w Bytowie pozyskał z Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2013 rok środki finansowe w kwocie 37.296,00 zł . Z otrzymanych środków sfinansowano zatrudnienie drugiego asystenta rodziny oraz zrefundowano częściowo zatrudnienie asystenta rodziny finansowanego ze środków samorządowych.

Ogółem na obsługę powierzonego zadania w 2013r. przeznaczono kwotę **115.392,02 zł**, w tym:

- wydatki budżetowe z dotacji celowej wyniosły - 37.295,23
- wydatki ze środków budżetu gminy wyniosły - 78.096,79

Struktura tego wydatku przedstawia się następująco :

- a) wydatki na wynagrodzenia i pochodne dla asystentów :
  - 4010 wynagrodzenia osobowe - 62.379,74
  - 4040 dodatkowe wynagrodzenia roczne - 3.329,74
  - 4110 składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń - 10.857,92
  - 4120 składki na Fundusz Pracy - 1.544,82
- b) wydatki rzeczowe :
  - 4210 zakup materiałów i wyposażenia - 860,00
  - 4300 zakup usług pozostałych - 10.250,00
- c) świadczenia społeczne
  - 3110 świadczenia społeczne - 26.169,80

Rozdział 85212 – Świadczenia rodzinne

Od 01.05.2004r. Ośrodek realizuje dodatkowe zadania, określane jako system świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny. System ten obejmuje wypłatę :

1. świadczeń rodzinnych:
  - zasiłki rodzinne wraz z dodatkami,
  - świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
2. jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
3. świadczeń alimentacyjnych.

Świadczenia te stanowią zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Świadczenia rodzinne są formą wsparcia dla rodzin z dziećmi, jak również dla osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności.

Świadczeniami przyznawanymi przez Ośrodek w związku z posiadaną niepełnosprawnością są: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, które od stycznia 2013 uległo podziałowi na świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek pielęgnacyjny. W związku ze zmianą warunków przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego od 1 lipca 2013 r. prawo do tego świadczenia utraciło 67 rodzin.

Dział Świadczeń Rodzinnych wypłaca pełen katalog świadczeń, które przedstawiono w poniższej tabeli wraz z obowiązującymi kwotami.

Tabela 6 – Świadczenia rodzinne w podziale na ich rodzaje i wysokość obowiązujące w okresie zasiłkowym 2012 – 2013

<i>Typ świadczenia</i>	<i>Kwota świadczeń obowiązująca od 01.11.2012</i>
Zasiłek rodzinny	- 77 zł m-nie na dziecko w wieku do 5 lat - 106 zł m-nie na dziecko w wieku 6-18lat - 115 zł m-nie na dziecko w wieku 18-24 lata
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	- 400 zł miesięcznie
Urodzenie dziecka	- 1.000 zł jednorazowo
Samotnego wychowywania dziecka	- 170 zł m-nie nie więcej niż 340zł na wszystkie dzieci, w przypadku dziecka niepełnosprawnego kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej niż 160 zł na wszystkie dzieci
Kształcenia rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	- 60 zł m-nie na dziecko w wieku do 5 lat - 80 zł m-na dziecko w wieku powyżej 5 lat
Rozpoczęcie roku szkolnego	- 100 zł jednorazowo
Nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	- 50 zł m-nie (dojazd) na każde dziecko - 90 zł m-nie (zamieszkanie w internacie) na dziecko
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	- 80 zł m-nie
Zasiłek pielęgnacyjny	- 153 zł m-nie
Świadczenie pielęgnacyjne	- 520 zł m-nie do 30.06.2013 r. - 620 zł m-nie od 01.07.2013 r.
Specjalny zasiłek opiekuńczy	- 520 zł m-nie od 01.07.2013 r.
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	- 100 zł m-nie do 30.06.2013 r.
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”)	- 1.000 zł jednorazowo

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu, opiekunowi faktycznemu, osobie uczącej się, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 539 zł oraz 623 zł w przypadku, gdy w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Zasiłki rodzinne są obowiązkowymi świadczeniami udzielanymi na roczne okresy zasiłkowe trwające od 1 listopada do 31 października następnego roku. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują na wniosek osoby zainteresowanej.

Liczba świadczeń rodzinnych w 2013 r. wyniosła 45.686, uległa zmniejszeniu w stosunku do 2011 i 2012 roku, w których odnotowano odpowiednio 50.559 i 48.544. Poniżej przedstawiono liczbę świadczeń w roku 2013 w porównaniu do roku 2011 i 2012.

Tabela 7 – Liczba świadczeń w latach 2011-2013

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń 2011	Liczba świadczeń 2012	Liczba świadczeń 2013
1.	Zasiłki rodzinne	26 440	23 622	22 373
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	12 594	10 584	10 030
2 a	Urodzenie dziecka	144	111	136
2 b	Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego		772	673
2 c	Z tytułu samotnego wychowywania dziecka	1 136	954	904
2 d	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	261	257	238
2 e	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	1 292	1 297	1 412
2 f	Rozpoczęcia roku szkolnego	1 572	1 403	1 348
2 g	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	153	125	91
2 h	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1 486	1 360	1 192
2 i	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	4 634	4 305	4 036
3.	Świadczenia opiekuńcze	102 07	11 203	11 615
3 a	Zasiłki pielęgnacyjne	8 629	9 338	10 204

3 b	Świadczenia pielęgnacyjne	1 578	1 865	1 397
3 c	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	14
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	305	277	250

Z zestawienia wynika, że dla zdecydowanej większości obserwowana jest tendencja malejąca dla liczby przyznanych świadczeń. Spadek ilości wypłacanych świadczeń ma swoje źródła w następujących czynnikach:

1. niskie kryterium dochodowe, które uprawnia świadczeniobiorców do otrzymania świadczeń rodzinnych 539,00zł oraz 623,00zł na członka rodziny;
2. wzrost zamożności niektórych rodzin co zmniejsza liczbę osób uprawnionych;
3. przyznawanie świadczeń rodzinnych obywatelom polskim przez właściwe instytucje na obszarze Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Pomimo, że osoby te nie korzystają ze świadczeń w naszym Ośrodku to nie oznacza, że są to sprawy zakończone, gdyż w obowiązku ośrodka jest uchylene decyzji nawet kilka okresów wstecz, jak również sprawdzenie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku w jakim okresie należały się świadczenia za granicą;
4. realizacja świadczeń rodzinnych jest procesem dynamicznym, reagującym na bieżąco na zmiany sytuacji życiowej świadczeniobiorców. Przykładem takiej sytuacji może być: uzyskanie lub utrata dochodu, zawarcie związku małżeńskiego, śmierć członka rodziny, zmiana miejsca zamieszkania, zaprzestanie kontynuacji nauki przez dziecko w wieku powyżej 18 roku życia;
5. W takich przypadkach każdorazowo po uzyskaniu informacji od świadczeniobiorcy podejmowane są działania związane z weryfikacją decyzji w zakresie przyznania prawa do dodatkowych świadczeń bądź też uchyleniem decyzji na przyznane świadczenia. Nadto świadczenia, dla których zaobserwowano wzrost, nie są zależne od dochodu.

Inną formą pomocy dla dzieci jest realizowana od 1 października 2008 r. ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje dzieciom uprawnionym do alimentów zasądzonych od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Fundusz alimentacyjny przysługuje, jeżeli dochód

na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł. W 2013 r. przyznano pomoc w ramach funduszu **152 rodzinom**.

W ramach realizowanej ustawy wypłacono na rzecz wierzycieli fundusz alimentacyjny w wysokości 896.697,92 zł. Natomiast ogólna kwota odzyskana od dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 91.343,23 zł.

Dłużnikiem alimentacyjnym, w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jest osoba zobowiązana na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. Organem właściwym dłużnika jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

W ramach postępowania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano m.in. następujące czynności: przekazano 28 informacji komornikowi sądowemu mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu przeprowadzonego przez pracowników ośrodka oraz oświadczenia majątkowego. W 16 przypadkach wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań. Do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację zawodową wystąpiono wobec 7 dłużników alimentacyjnych. W 7 przypadkach zobowiązano dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy. Dział Świadczeń Rodzinnych na bieżąco prowadzi ścisłą korespondencję z Komornikiem Sądowym, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą, Powiatowym Urzędem Pracy, Starostwem Powiatowym oraz z innymi gminami zajmującymi się sprawami dłużników alimentacyjnych.

Prowadzenie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest bardzo pracochłonne i drogie w obsłudze. Kwota 3% od otrzymanej dotacji na realizację zadania wynikającego z ustawy jest zdecydowanie za mała i nie pokrywa ponoszonych wydatków.

Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w 2013 r.:

Tabela 8 – Wydatki na świadczenia rodzinne

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota
1.	Zasiłki rodzinne	2.201.895,00
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	1.209.837,00
2 a	Urodzenie dziecka	136.000,00
2 b	Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania	262.267,00

	z urlopu wychowawczego	
2 c	Z tytułu samotnego wychowywania dziecka	159.040,00
2 d	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	14.280,00
2 e	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	112.960,00
2 f	Rozpoczęcia roku szkolnego	134.700,00
2 g	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	8.190,00
2 h	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	59.600,00
2 i	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	322.800,00
3.	Świadczenia opiekuńcze	2.374.096,40
3 a	Zasiłki pielęgnacyjne	1.557.693,00
3 b	Świadczenia pielęgnacyjne	766.723,40
3c	Specjalny zasiłek opiekuńczy	7.280,00
3d	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	42.400,00
4.	Fundusz Alimentacyjny	896.697,92
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	250.000,00
6.	Składki emerytalno- rentowe	243.023,67
7.	Koszty obsługi	214.680,43
RAZEM:		7.390.230,42

W 2013 r. wydano **2 845** decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym w sprawie:

1. świadczeń rodzinnych – 2 522,
2. świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 323.

Od powyższych decyzji wniesiono 49 odwołań, z czego:

- 3 decyzje zmienił organ I instancji,
- 46 przekazano do organu II instancji, który wydał:
  - o 4 zmieniające decyzje
  - o 37 decyzji utrzymano w mocy
  - o 5 decyzji organ II uchyłono i przekazano do ponownego rozpatrzenia.

Na obsługę powierzonego zadania przeznaczono również środki samorządowe w kwocie **28.360,64 zł**.

Rozdział 85213 – Ubezpieczenia zdrowotne

Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane były ze środków na zadania zlecone i własne. W 2013 r. ze środków na zadania zlecone wydano kwotę – **39.013,20 zł** i z zadań własnych kwotę **52.625,45 zł**. Kwota ogółem przeznaczona na ubezpieczenie zdrowotne to **91.638,65 zł**, w tym:

- z tytułu pobierania świadczeń z pomocy społecznej tj. zasiłek stały – 105 osób (1 052 świadczenia) na kwotę **39.247,04 zł**
- z tytułu pobierania świadczeń rodzinnych, tj. świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego – do 30.06.2013 r. ok. 89 osób, natomiast od 01.07.2013 r. ok. 40 osób (790 świadczeń) na kwotę **39.013,20 zł**
- z tytułu zajęć w Centrum Integracji Społecznej – 48 osób (281 świadczeń) na kwotę **13.378,41 zł** (zatrudnienie socjalne w CIS)

Rozdział 85214 – Zasiłki i pomoc w naturze

Pomoc realizowana była ze środków własnych gminy, w ramach tych zadań wydano kwotę **884.387,28 zł**.

Pomoc przyznano w następujących formach:

Tabela 9 – Wydatki na zasiłki celowe i okresowe

Lp.	FORMY POMOCY	LICZBA RODZIN	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ
1.	Zasiłki celowe i w naturze:	599	1 774	178.939,44
	w tym: zasiłki celowe specjalne	86	160	28.808,51
	zasiłki celowe	460	1 446	137.987,98
	bony towarowe	52	167	10.642,95
	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	1500,00
2.	Zasiłki okresowe	481	2 159	705.447,84
	w tym: dotacje celowe	481	2 159	671.987,28
	środki własne	481	2 159	33.460,56
Razem				884.387,28

Rozdział 85216 – Zasilki stałe

Zasilki stałe realizowane są w ramach zadań własnych gminy.

Na realizację zadania wydano ze środków własnych i dotacji celowej kwotę **449.962,36zł.**

Analiza wydatków przedstawia się następująco:

Tabela 10 – Wydatki na zasilki stałe

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ
Zasilki stałe, w tym:	113	1 129	449.962,36
dotacje celowe	113	1 129	449.962,36
środki własne	0	0	0
osoby samotnie gospodarujące	76	776	353.508,36
osoby pozostające w rodzinie	39	353	96.454,00

Od decyzji wydanych w 2013 r. przez Kierownika MOPS w Bytowie w zakresie pomocy społecznej wniesiono 5 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Słupsku, z czego:

- 4 decyzje zostały uchylone w całości i przekazane do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji,
- 1 decyzja – organ I instancji uchylił decyzję w całości i po ponownym rozpatrzeniu wydał nową decyzję.

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

Wydatki budżetowe na utrzymanie Ośrodka w 2013 r. zrealizowano w wysokości **1.560.329,09 zł**, w tym:

- wydatki budżetowe z dotacji celowej wyniosły - 298.930,00
- wydatki ze środków budżetu gminy wyniosły - 1.258.999,09
- wydatki budżetowe z dotacji zleconej wyniosły - 2.400,00

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

a) wynagrodzenia i pochodne:

- 4010	wynagrodzenia osobowe	- 1.028.423,43
- 4040	dodatkowe wynagrodzenia roczne	- 81.481,86
- 4110	składki na ubezpieczenie społeczne	- 186.392,62
- 4120	składki na Fundusz Pracy	- 17.091,15
- 4440	odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	- 35.318,70

b) utrzymanie ośrodka i wydatki rzeczowe:

- 3020	ekwiwalent za używanie własnej odzieży i obuwia	- 6.944,73
- 3030	różne wydatki na rzecz osób fizycznych	- 2.400,00
- 4210	zakup materiałów i wyposażenia	- 53.867,85
- 4230	zakup leków	- 15,80
- 4260	zakup energii, co, wody	- 35.557,23
- 4270	zakup usług remontowych	- 4.324,07
- 4280	zakup usług zdrowotnych	- 1.079,00
- 4300	zakup usług pozostałych	- 51.741,02
- 4350	usługi internetowe	- 1.384,69
- 4360	opłaty z tyt. zakupu usług telekom. telefonii ruchomej	- 698,72
- 4370	opłaty z tyt. zakupu usług telekom. telefonii stacjonarnej	- 4.918,14
- 4400	opłaty czynszowe za pomieszczenia biurowe	- 24.935,40
- 4410	podróże służbowe krajowe	- 3.387,30
- 4430	różne opłaty i składki	- 4.104,00
- 4480	podatek od nieruchomości	- 3.160,00
- 4520	opłaty na rzecz budżetów jst	- 360,00
- 4700	szkolenia pracowników	- 3.443,38
- 6060	wydatki na zakupy inwestycyjne	- 9.300,00

Rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a były jej pozbawione, MOPS organizował pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi były przyznane również osobom, które mają rodzinę, a rodzina i wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą

takiej opieki zapewnić z uwagi na zły stan zdrowia, pracę zawodową, naukę, brak odpowiedniego przygotowania lub z innych uzasadnionych powodów.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Zasady odpłatności za usługi ustala gmina uzależniając je od dochodu świadczeniobiorcy (uchwała rady gminy).

W przypadku osób o dochodach nieprzekraczających ustalonego kryterium – pomoc przyznawana jest nieodpłatnie (koszt gminy).

Odpłatność za powyższe usługi określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Ze względu na potrzeby mieszkańców naszej gminy zadanie finansowane było:

1. ze środków własnych (gminy) na:
  - a) usługi opiekuńcze - dla 22 osób,
2. ze środków zleconych (województwa) na:
  - a) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – dla 2 osób,
  - b) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia – autyzmu – dla 12 osób.

Realizatorami opisanych powyżej form wsparcia w 2013 roku było Centrum Integracji Społecznej w Bytowie oraz Fundacja „Sprawni Inaczej” Oddział w Kościerzynie. Podmioty te zostały wyłonione zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych i ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2013 r. na realizację zadania przeznaczono ogółem kwotę **215 189,00 zł** (w budżecie MOPS: **115 965,00 zł**), w tym na:

Tabela 11 – Wydatki na usługi opiekuńcze

usługi opiekuńcze	115.965,00 zł
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	31.904,00 zł
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia – autyzmu	67.320,00 zł

Środki finansowe na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia – autyzmu w 2013 roku znajdowały się w budżecie Gminy Bytów w związku z zaplanowaniem ich realizacji w ramach konkursu zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym.

Rozdział 85295 – Pozostała działalność

1. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Celem programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym. W ramach programu realizowane są: posiłki dla dzieci w szkołach, posiłki dla osób dorosłych, pomoc rzeczowa w postaci bonów żywnościowych, świadczeń pieniężnych na zakup żywności.

Ogólny koszt realizacji ww. programu wyniósł: - 775.510,00 zł

w tym:

z dotacji celowej - 475.510,00 zł

ze środków samorządowych - 300.000,00 zł

W ramach Rządowego programu w 2013 r. udzielono pomocy **2 101 osobom**, w tym:

- dzieci od 0-7 roku życia – 355 (w tym z posiłku 134 osobom)
- uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych – 657 (w tym z posiłku 534 osobom)
- pozostałe osoby – 1 089 (w tym z posiłku 281 osobom).

Ze środków programu w 8 szkołach podstawowych i gimnazjalnych gminy Bytów dożywianych było 609 uczniów, którym wydano 64 120 posiłków. Średni koszt posiłku wyniósł 4,80 zł. Finansowanie dożywiania dzieci w szkołach obejmowało również szkoły spoza naszej gminy dla uczniów, którzy zamieszkują na terenie naszej gminy, a kontynuują tam naukę.

Bony żywnościowe przyznano 504 rodzinom, zaś świadczenie pieniężne na zakup żywności 350 rodzinom.

2. Rządowy program - Wspieranie osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

W 2013 r. realizowany był rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Na jego realizację otrzymaliśmy środki z zadań zleconych gminie. Środki przysługiwały w kwocie 200 zł do każdego świadczenia pielęgnacyjnego wypłacanego ze środków na świadczenia rodzinne.

Na realizację zadania w 2013 r. przeznaczono kwotę **136.630,50 zł:**

a) wydatki rzeczowe :

- 4210 zakup materiałów i wyposażenia	-	2.370,50
- 4300 zakup usług pozostałych	-	1.560,00

b) świadczenia społeczne

- 3110 świadczenia społeczne	-	132.700,00

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej kolejny rok realizowane było zadanie w zakresie udzielania uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Wysokość przyznanych świadczeń na stypendia i zasiłki szkolne wyniosła od stycznia do grudnia 2013 r. - **424.300,00 zł.**

Zadanie było finansowane z:

dotacji celowej	-	339.440,00 zł
środków samorządowych	-	84.860,00 zł

Pomoc materialna o charakterze socjalnym

W 2013 roku wydanych zostało około 420 wniosków dotyczących stypendium szkolnego, z czego przyjęto 323 wnioski.

Wydane w 2013 roku decyzje administracyjne dotyczyły świadczeń przyznanych na rok szkolny 2012/2013 w okresie styczeń – czerwiec 2013 oraz rok szkolny 2013/2014 w okresie wrzesień – grudzień 2013. Łącznie stypendium szkolne przyznane zostało na 10 miesięcy.

W okresie styczeń – czerwiec 2013 r. wypłacono 399 uczniom stypendium, którzy spełniali ustawowe kryteria. Najwyższa miesięczna kwota stypendium wynosiła 160 zł, średnia 130 zł, zaś najniższa 90 zł. Ogółem każdy uczeń mógł otrzymać od I-VI kwoty: 960 zł, 780 zł lub 540 zł. Natomiast w okresie wrzesień – grudzień 2013 r. wypłacono 460 uczniom stypendium, którzy spełniali ustawowe kryteria. Najwyższa miesięczna kwota stypendium wynosiła 160 zł, średnia 130 zł zaś najniższa 90 zł. Ogółem każdy uczeń mógł otrzymać kwoty 640 zł, 520 zł lub 360 zł.

Ogólna liczba rodzin korzystających ze stypendium szkolnego w 2013 r. wyniosła 301 osób, z tego stypendium przyznano 549 uczniom. Decyzje odmowne otrzymały 22 rodziny, w tym 29 uczniów z powodu przekroczenia kryterium ustawowego.

Zasiłek szkolny

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego tj. zdarzenia nagłego, nieprzewidywalnego, niezależnego od wnioskodawcy, które wywoła przynajmniej przejściową trudną sytuację materialną rodziny ucznia. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego uzasadniającego przyznanie świadczenia.

W 2013 r. rozpatrzono 11 wniosków, z których zasiłek szkolny przyznano 15 uczniom, z tego 14 zasiłków przyznano w formie pieniężnej, 1 zasiłek został przyznany w formie rzeczowej. Jeden wniosek został rozpatrzony negatywnie.

Na realizację zadania w 2013 roku wydano ogółem kwoty:

Stypendia szkolne: **417.870 zł**

- dotacja celowa: 334.296 zł

- środki własne: 83.574 zł.

Zasiłki szkolne: **6.430 zł**

- dotacja celowa: 5.144 zł

- środki własne: 1.286 zł.

Łączna kwota wypłaconych stypendiów i zasiłków szkolnych wyniosła **424. 300 zł.**

Rozdział 85395 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Pozostała działalność

- Projekt EFS „**MOPS w Bytowie – Masz Okazję Pomóc Sobie**” – **449.255,98 zł**

- Dotacja celowa: - 368.384,86 zł

- Środki samorządowe: - 80.871,12 zł

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie kontynuował od stycznia 2013 roku realizację projektu systemowego pn. „**MOPS w Bytowie – Masz Okazję Pomóc Sobie**” w ramach Priorytetu VII, Działanie 7.1, Poddziałanie 7.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wartość projektu realizowanego w latach 2012 – 2013 wyniosła 750.000 zł, a na jego realizację w 2013 ośrodek wykorzystał **449 255,98 zł.**

Cel główny to zwiększenie szans na zatrudnienie i podniesienie kompetencji społecznych 43 kobiet i 8 mężczyzn gminy Bytów w latach 2012 – 2013.

Cele szczegółowe to:

- podniesienie kwalifikacji zawodowych 43 K i 18 M z gminy Bytów w latach 2012 – 2013

- kształtowanie postaw społecznych 43 K i 18 M z gminy Bytów w latach 2012 – 2013

- podniesienie poziomu wykształcenia 1 osoby (K) w latach 2012 – 2013

- upowszechnianie pracy socjalnej w gminie Bytów w latach 2012 – 2013

- pomoc materialna udzielana 61 BO (43 K, 18 M) z gminy Bytów w latach 2012 – 2013.

W 2013 roku w projekcie uczestniczyły 43 osoby spełniające kryteria udziału, będące w szczególności długotrwałymi klientami ośrodka, wobec których zastosowano kontrakt socjalny – jedno z narzędzi aktywnej integracji.

W okresie od stycznia do grudnia w ramach zawartych kontraktów socjalnych z wykorzystaniem **instrumentu aktywizacji zawodowej** – uczestnictwo w zajęciach reintegracji społeczno-zawodowej w Centrum Integracji Społecznej w Bytowie:

- 21 osób uczestniczyło w ramach II edycji zajęć (grudzień 2012 – maj 2013)
- 21 osób uczestniczyło w ramach III edycji zajęć (czerwiec – listopad 2013)

W ramach zajęć w CIS realizowano działania z zakresu:

- **Reintegracji społecznej**, w ramach której prowadzone były warsztaty: motywacyjno-integracyjne, umiejętności społecznych, zarządzania budżetem domowym, przedsiębiorczości oraz zajęcia: edukacji ekologicznej i zdrowotnej, ogólnej, psychoedukacyjne, aktywizacji zawodowej, edukacji kulturalnej;

- **Reintegracji zawodowej**, w ramach której prowadzone było: indywidualne poradnictwo charakteryzujące osobę i ustalające ścieżkę rozwoju zawodowego, kurs obsługi komputera i Internetu, szkolenie przysposabiające do wykonywania czynności zawodowych, uwzględniające potrzeby lokalnego rynku pracy i predyspozycje osób aktywizowanych zawodowo, niwelujące poziomą segregację na rynku pracy; uczestnicy mieli do wyboru 3 kursy zawodowe: Spawacz, Technolog robót wykończeniowych, Operator linii do produkcji stolarki PCV.

Ponadto 1 osoba zgodnie z zawartym w 2012 roku kontraktem socjalnym w ramach:

1. instrumentu aktywizacji edukacyjnej uzupełniła w okresie sierpień 2012 – czerwiec 2013 wykształcenie na poziomie policealnym na kierunku „Opiekun medyczny”

2. instrumentu aktywizacji zawodowej objęta była Indywidualnym Planem Działania, w ramach którego uczestniczyła w zajęciach indywidualnego poradnictwa z doradcą zawodowym

3. instrumentu aktywizacji społecznej uczestniczyła w indywidualnych konsultacjach z psychologiem.

Uczestnicy projektu, aktywnie uczestniczący w projekcie i realizujący zobowiązania wynikające z zawartych kontraktów socjalnych, otrzymywali wsparcie finansowe w postaci zwiększonych zasiłków celowych, które to stanowiły wkład własny gminy do realizowanego projektu.

II Inna działalność Ośrodka

II.1 Prace społeczno – użyteczne:

MOPS organizował prace społeczno - użyteczne (PSU) jako formę aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2013 r. ogólny koszt na prace społecznie użyteczne wyniósł **158.784,15 zł**, w tym koszty poniesione przez poszczególne instytucje wyniosły:

- **Urząd Miejski** - **46.153,98 zł**
- **Powiatowy Urząd Pracy** - **95.078,49 zł**
- **Szpital -** - **17.551,68 zł**

W ramach PSU w 2013 r. Ośrodek zaktywizował łącznie 72 osoby bezrobotne.

Prace PSU były wykonywane w następujących podmiotach:

- Sołectwa: Dąbie, Gostkowo, Grzmiąca, Mądrzechowo, Niezabyszewo, Płotowo, Pomysk Mały, Pomysk Wielki, Rzepnica, Sierzno, Świątkowo, Ząbinowice.
W ramach prac wykonywano: sprzątanie chodników, placów zabaw, świetlic, przystanków PKS, parkingów, koszenie trawy, sadzenie kwiatów i krzewów, oczyszczanie poboczy dróg, odśnieżanie itp.,
- SP Niezabyszewo: sprzątanie i prace porządkowe na terenie szkoły i wokół obiektu,
- SP nr 5 Bytów: prace porządkowe wokół szkoły i w szkole,
- Gimnazjum nr 2 Bytów: sprzątanie pomieszczeń szkolnych,
- Miejski Klub Sportowy „Bytovia”: prace porządkowe w „Domku piłkarza" i na terenie MOSiR-u,
- MOSiR Bytów: prace porządkowe, odśnieżanie i prace konserwacyjne na terenie MOSiR-u,
- MOPS Bytów: prace porządkowe w Ogrzewalni dla osób bezdomnych przy ul. Przemysłowej 38; roznoszenie listów; pomoc podopiecznym – robienie zakupów, sprzątanie,
- Bytowskie Centrum Kultury: sprzątanie dziedzińca i wzgórza zamkowego oraz pomieszczeń biurowych BCK,
- Szpital Powiatowy Bytów: sprzątanie terenu szpitala, pomoc przy pracach remontowych oraz pomoc w punkcie dystrybucji pościeli,

- Środowiskowy Dom Samopomocy Bytów: prace porządkowe w placówce, pomoc podopiecznym ŚDS,
- Centrum Integracji Społecznej: sprzątanie posesji Miła 26 i 26a, odśnieżanie chodników oraz roznoszenie korespondencji, PSU pomagają bezrobotnym w łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia, dają szansę dla osób skierowanych na powrót na rynek pracy (zatrudnienie) i umożliwiają uzyskanie dochodów. Efektem społecznym jest wykonanie wielu prac na rzecz społeczności lokalnej.

II.1 Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką wsparcia dziennego przeznaczoną dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi. Celem głównym zadania była poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi z terenu Gminy Bytów, w tym podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania, utrzymywanie uczestników Domu w ich środowisku społecznym i rodzinnym, kształtowanie motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, wyrabianie nawyków celowej aktywności oraz umożliwienie jak najpełniejszego udziału w życiu społecznym. Cele te zostały osiągnięte poprzez umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi dostępu do następujących usług specjalistycznych świadczonych w ośrodku wsparcia: rehabilitacja społeczna, zawodowa i medyczna, zajęcia terapii indywidualnej i grupowej, lekarzy specjalistów i psychologa, wspieranie rodziców/opiekunów i najbliższego otoczenia.

Środki finansowe na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodku wsparcia w 2013 roku znajdowały się w budżecie Gminy Bytów w związku z zaplanowaniem ich realizacji w ramach zadań publicznych zleconych organizacji pozarządowej: Fundacji „Sprawni Inaczej”.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **435.870,00 zł**, w tym:

- z budżetu państwa: 405.870,00 zł
- z budżetu gminy: 30.000,00 zł

II.2 Poradnictwo specjalistyczne

Jednym z elementów systemu polityki społecznej realizowanej przez MOPS w Bytowie jest zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa prawnego i psychologicznego. Z tej formy pomocy korzystały głównie osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Poradnictwo prawne

Prawnik zatrudniony w MOPS w 2013 roku udzielił pomocy w formie porad prawnych dla 50 rodzin (150 osób w rodzinach) – mieszkańców gminy Bytów. Pomoc ta udzielana była najczęściej w formie przygotowania pism procesowych z zakresu prawa rodzinnego czy cywilnego.

Mieszkańcy gminy Bytów są zainteresowani przede wszystkim uzyskaniem lub podwyższeniem świadczeń alimentacyjnych na rzecz swoją lub małoletnich dzieci. Dużą grupę stanowią mieszkańcy, którzy zgłaszają się do prawnika z zagadnieniami z zakresu ustania małżeństwa wskutek rozvodu.

Poradnictwo psychologiczne

W 2013 r. psycholog przeprowadził konsultacje indywidualne z klientami Ośrodka (254 rodziny, 493 osoby w rodzinach).

Konsultacje indywidualne dotyczyły głównie tematów:

- a. uzależnienie od alkoholu – rozmowy były prowadzone w kierunku motywacji do leczenia odwykowego, wskazywano negatywne skutki nadużywania alkoholu,
- b. współuzależnienie – praca z rodzinami osób uzależnionych od alkoholu koncentrowała się nad odbarczeniem z odpowiedzialności za picie osoby nadużywającej alkoholu,
- c. przemoc w rodzinie – indywidualne wsparcie, rozmowy wzmacniające, dostarczanie wiedzy nt. zjawiska przemocy w rodzinie,
- d. śmierć lub choroba bliskiej osoby – rozmowy koncentrowały się na przepracowaniu straty lub wsparciu,
- e. problemy opiekuńczo-wychowawcze – uzależnienie od komputera, ADHD i inne – psycholog konsultant kierował osoby z tego typu problemem do Poradni

Psychologiczno-Pedagogicznej, jak również na warsztaty kierowane do rodziców.

Na konsultacjach indywidualnych pojawiały się osoby z myślami samobójczymi, depresją, schizofrenią, zaburzeniami osobowości, nerwicami, lękiem. Psycholog konsultant kierował do Poradni Zdrowia Psychicznego w celu rozpoczęcia współpracy z psychiatrą.

Powyższe tematy są najczęstszymi w pracy psychologa MOPS. Kilkakrotnie na konsultacjach przeprowadzono badanie inteligencji testem WAIS (Wechsler Adult Intelligence Scale). Odbyły się wizyty domowe (wsparcie osób niepełnosprawnych, zaburzonych psychicznie, motywowanie do podjęcia leczenia psychiatrycznego, diagnoza przemocy w rodzinie).

II.3 Akcja świąteczna 2013

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie zorganizował akcję świąteczną, skierowaną do dzieci, osób samotnych, bezdomnych i niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie gminy Bytów. Akcja podzielona była na dwie części. Pierwszą z nich była impreza z okazji dnia Św. Mikołaja dla dzieci w przedziale wiekowym 4-12 lat. Impreza odbyła się 7 grudnia 2013 r. o godzinie 11.00 w Bytowskim Centrum Kultury. W zabawie wzięło udział 315 dzieci wytypowanych przez pracowników socjalnych MOPS w Bytowie. Dzieci uczestniczące w imprezie pochodziły z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych alkoholizmem, bezrobociem, przemocą w rodzinie, a także z rodzin niepełnych i wielodzietnych. Pozostałe dzieci z rodzin korzystających z pomocy z tut. ośrodka w przedziale wiekowym 13-15 lat (100 dzieci) otrzymały paczki w innym dniu. Paczki w łącznej liczbie 415 sfinansowane były ze środków Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Łączny koszt paczek dla wszystkich dzieci wyniósł 34.594,40 zł.

Drugą częścią projektu była kolacja wigilijna, na którą zaproszono 79 osób, mieszkańców gminy Bytów. Wieczera wigilijna odbyła się 19 grudnia 2013 r. w Restauracji „Jaś Kowalski” w Bytowie. Kolacja wigilijna ufundowana była przez restaurację, ryby i ciasto pozyskano od sponsorów. Goście wigilijni otrzymali paczki żywnościowe zakupione w ramach Rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie

dożywiania” oraz środków własnych gminy. Łączny koszt zakupu paczek wyniósł 7.522,02 zł.

Współrealizatorami projektu byli: Restauracja „Jaś Kowalski” w Bytowie, Bytowskie Centrum Kultury, „Caritas” przy Parafii Kościoła Św. Katarzyny w Bytowie.

II.4 Bank Żywności

W ramach Programu PEAD w 2013 r. realizowanego wspólnie ze Stowarzyszeniem NAZARET i Gminą Bytów otrzymano z Banku Żywności w Chojnicach: 44 136 000 kg (44,137 ton) artykułów spożywczych o łącznej wartości 139.028,47 zł. Z pomocy żywnościowej skorzystało 1 441 osób z 497 rodzin. Rodziny otrzymały mąkę, olej, makaron, ryż, kaszę gryczaną, płatki kukurydziane, herbatniki, dżem, mleko, ser żółty, serek topiony, masło, groszek z marchewką, mielonkę wieprzową, klopsiki w sosie pomidorowym, cukier, koncentrat pomidorowy.

II.5 Współpraca z Policją

W 2013 r. MOPS współpracował z dzielnicowymi KPP w Bytowie. Współpraca polegała m.in. na:

- wymianie informacji i wspólnych wyjazdach w sprawach wymagających natychmiastowej interwencji.
- obustronnym przekazywaniu informacji dotyczących podjętych działań u osób bezdomnych oraz w rodzinach.

II.6 Przeciwdziałanie bezdomności

W związku z przebywającymi na terenie naszej gminy 62 osobami bezdomnymi, z których 11 posiada świadczenie w postaci zasiłku stałego, wymagającymi wsparcia w postaci ochrony przed niskimi temperaturami, zapewnieniem ciepłego posiłku oraz odzieży, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie podejmował następujące działania:

- 1/ zabezpieczał bezdomne osoby w ciepły posiłek (w okresie I – III i X – XII we wszystkie dni tygodnia oraz święta, w okresie IV – IX w dni powszednie),
- 2/ świadczył pracę socjalną na rzecz osób bezdomnych, w szczególności osób przebywających w ogrzewalni przy ul. Przemysłowej 38/17,
- 3/ zapewniał schronienie dla osób bezdomnych:

- opłacał koszty pobytu 4 osób w placówkach schronienia poza gminą Bytów (3 osoby – schronisko, 1 osoba – Dom Pomocy Społecznej),

- prowadził wspólnie ze Stowarzyszeniem NAZARET ogrzewalnię (placówkę niskoprogową dla osób bezdomnych z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych),

4/ zabezpieczał osoby bezdomne w odzież, obuwie, artykuły spożywcze, lekarstwa (zasiłki celowe, bony towarowe, spożywcze, dystrybucja odzieży),

5/ umożliwiał osobom bezdomnym dbanie o zdrowie i higienę osobistą poprzez zabezpieczanie ich w niezbędne lekarstwa, środki opatrunkowe, środki przeciw wszawicy, świerzbowi, prysznic, pranie lub wymianę odzieży,

6/ współpracował ze Stowarzyszeniem NAZARET aplikującym w ramach ogłoszonych konkursów na realizację zadań publicznych o środki finansowe na funkcjonowanie ogrzewalni. Wspólna realizacja projektów:

- „Ogrzewalnia – nasz ciepły kąt – wsparcie bezdomnych osób z problemami uzależnień” współfinansowana ze środków Wojewody Pomorskiego w kwocie 4.000 zł.

- „Prowadzenie ogrzewalni dla bezdomnych osób z problemami uzależnień” współfinansowana ze środków gminy Bytów w kwocie 1.500 zł

pozwoili na prowadzenie w okresie I – III i X – XII 2013 ogrzewalni dla 20 bezdomnych osób. Ogrzewalnia czynna była w godzinach 18.00 – 8.00, w okresie bardzo niskich temperatur godziny otwarcia i zamknięcia były adekwatnie do potrzeb regulowane. Z usług placówki skorzystało w ww. okresie łącznie 36 osób (5 K i 31 M, w tym 8 ON): 29 z terenu naszej gminy, 6 z innych gmin , 1 obcokrajowiec – Czechi.

W ramach realizowanych projektów funkcjonował Punkt Informacyjny, gdzie:

- 1 raz w tygodniu funkcjonariusz KPP, w ramach swoich obowiązków służbowych, prowadził 1-godzinne pogadanki nt. skutków prawnych wynikających z bezdomności

- 1 raz w tygodniu pracownik socjalny, w czasie ponadnormatywnym, prowadził 1-godzinne poradnictwo socjalne, udzielał pomocy przy rozwiązywaniu różnych problemów.

Ponadto zorganizowano w ogrzewalni obchody świąt Wielkanocy, Bożego Narodzenia wieczerzę wigilijną, doposażono placówkę w grzejnik olejowy.

Ośrodek pozyskał środki finansowe z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na prowadzenie w ogrzewalni spotkań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, wspierających w utrzymywaniu

trzeźwości przez osoby bezdomne. Zajęcia prowadzone były przez specjalistę, 1 raz w tygodniu po 2-godziny w okresie funkcjonowania placówki.

Bieżące funkcjonowanie placówki (wpuszczanie osób bezdomnych, prowadzenie rejestru, sprzątanie ogrzewalni i sanitariatów) zapewniała mieszkanka budynku przy ul. Przemysłowej 38. Pracę wykonywała w ramach prac społecznie-użytecznych (8 godzin tygodniowo), pozostały czas pracy wykonywała wolontarystycznie.

II.7 Ponadto w MOPS

Pomocy udzielano na podstawie wywiadów środowiskowych. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało:

- osobie samotnej, której dochód nie przekraczał kwoty 542 zł
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty 456 zł.

W przypadku przyznawania pomocy w zakresie dożywiania na podstawie Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” prawo do świadczeń przysługiwało:

- dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 150 % ustawowego kryterium, tj. kwoty 813 zł,
- dla osoby w rodzinie, której dochód nie przekracza 150% ustawowego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. kwoty 684 zł na osobę w rodzinie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samodzielnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

- Prowadzone były praktyki 3 studentów studiów w specjalności praca socjalna i pokrewnych, 1 osoba w ramach praktyki zawodowej z Zespołu Szkół Ekonomiczno – Rolniczych oraz 1 uczennica Policealnego Studium Zawodowego w ramach praktyki zawodowej jako technik biurowy.
- Wpłynęło 17.218 pism oraz zarejestrowano 4.522 pisma wychodzące z jednostki.

- Na tablicy ogłoszeń stale wywieszane były aktualne oferty pracy oraz informacje o kursach zawodowych, pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej informowali klientów o wolnych miejscach pracy na podstawie informacji uzyskanej z PUP.
- Ośrodek pośredniczył w przekazywaniu używanych mebli i sprzętów gospodarstwa domowego potrzebującym rodzinom klientów pomocy społecznej.
- Pracownicy socjalni sporządzili 4.272 wywiady środowiskowe w sprawie udzielenia pomocy społecznej.
- Pracownicy socjalni skierowali do Kierownika MOPS 12 wniosków o objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny.
- Pracownicy socjalni wzięli udział w 27 spotkaniach w PCPR, mających na celu ocenę dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, oceny rodzin zastępczych oraz ocenę sytuacji rodziny biologicznej dziecka będącego w pieczy zastępczej.
- Na potrzeby postępowań prowadzonych w innych ośrodkach pomocy społecznej i dla innych instytucji (np. ZOL) wykonano 42 wywiady środowiskowe u mieszkańców gminy Bytów.
- Skierowano 10 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie z prośbą o wszczęcie postępowania o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego.
- Sporządzono 19 kart informacyjnych dla PCPR u rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- Sporządzono 8 opinii dotyczących sytuacji materialno – bytowej rodzin dla potrzeb różnych instytucji (np. Sąd, Fundacje).
- Na zlecenie Sądu Rodzinnego udzielono informacji w 4 sprawach dotyczących wskazania kandydata do pełnienia obowiązku opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.

- Pracownicy socjalni przeprowadzili dla potrzeb Działu Świadczeń Rodzinnych 82 wywiady środowiskowe.
- Pracownicy socjalni wystąpili w 3 przypadkach do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację dziecka.
- Pracownicy socjalni wysłali do Sądu Rejonowego 10 informacji o sytuacji dziecka w rodzinie.
- Zawarto 109 kontraktów socjalnych pomiędzy pracownikiem socjalnym a klientem mających na celu określenie zasad współpracy pomiędzy nimi i wspólne rozwiązywanie problemu rodziny klienta, w tym:
  - kontrakty zawarte z klientem skierowanym do CIS – 8
  - kontrakty zawarte z klientem skierowanym do PSU – 72
  - kontrakty zawarte z klientem uczestniczącym w projekcie systemowym „MOPS w Bytowie – Masz Okazję Pomóc Sobie” – 22
  - kontrakty socjalne określające inne zasady współdziałania niż ww. – 7.
- Sporządzono 85 kart informacyjnych na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie dotyczących sytuacji osób, wobec których toczy się postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
- Przeprowadzono rekrutację:
  - 50 dzieci na kolonie letnie zorganizowane w terminie od 01.07.2013 r. – 11.07.2013 r. w Trąbkach Wielkich organizowane przez Stowarzyszenie NAZARET,
  - 11 dzieci z terenów wiejskich na kolonie letnie zorganizowane w terminie 06.08.2013 r. – 19.08.2013 r. w Ośrodku Centrum Przygody w Potęgowie organizowane przez Pomorskie Kuratorium Oświaty w Gdańsku,
  - 17 dzieci z terenów miejskich na kolonie letnie zorganizowane w terminie od 15.08.2013 r. – 28.08.2013 r. w Muszynie organizowane przez Pomorskie Kuratorium Oświaty w Gdańsku.
- Wydano 49 zaświadczeń o korzystaniu z pomocy społecznej dla klientów i 23 dla instytucji (ZUS, policja, Sąd).

- W 2013 r. pracownicy socjalni pracujący na 12 rejonach opiekuńczych obsługiwali średnio 74 rodziny.
- Wydano 6 729 decyzji administracyjnych w sprawach pomocy społecznej.
- Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej udzielono pomocy 11 osobom zwalnianym z zakładów karnych.
- Potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla 5 osób. Z potwierdzenia (w formie decyzji administracyjnej) mogą korzystać osoby: nieubezpieczone, posiadające obywatelstwo polskie, zamieszkałe na terytorium RP, spełniające kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej.

III Struktura organizacyjna i kadra

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2013 r. realizowane były przez pracowników następujących działów, tj.:

- Dział Pomocy Środowiskowej,
- Dział Świadczeń Rodzinnych,
- Dział Finansowy,
- samodzielne stanowiska pracy.

W roku 2013 w MOPS średnie zatrudnienie osobowo wynosiło: 33,53 pracowników, etatowo: 31,96 etatu, wg stanu na dzień 31.12.2013 r. Ośrodek zatrudniał:

- 3 osoby na stanowiskach kierowniczych: kierownik ośrodka, z-ca kierownika, główna księgowa
- 13 pracowników socjalnych – z tego 12 pracujących w rejonach opiekuńczych
- 2 asystentów rodziny
- 2 konsultantów (psycholog, radca prawny) – 2 osoby na ¼ etatu
- 5 pracowników działu świadczeń rodzinnych
- 9 pracowników administracyjnych: księgowa, kasjer, inspektor ds. kancelaryjno

– organizacyjnych, inspektor ds. świadczeń, informatyk, podinspektor ds. stypendiów i zasiłków, inspektor do spraw pracowniczych, pomoc biurowa, sprzątaczką.

Pracownicy Ośrodka stale podnoszą swoje kwalifikacje. W 2013 roku 2 osoby odbywały szkolenia na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

Ponadto pracownicy ośrodka brali udział w szkoleniach z zakresu spraw dotyczących:

- bezpieczeństwa i higieny pracy
- dokumentacji ZUS oraz przepisów prawa pracy,
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki realizowany przez Urząd Marszałkowski,
- świadczeń rodzinnych,
- Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- ochrony danych osobowych,
- księgowości,
- pracy pracowników socjalnych: nowelizacja ustawy, obowiązujące przepisy oraz szkolenia .

IV Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2014.

- Szkolenia:
  - superwizja dla pracowników socjalnych i asystenta rodziny,
  - przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu,
  - tematyczne z zakresu: przemocy w rodzinie, uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, pracy z trudnym klientem, pracy z rodziną wieloprotblemową.
- Zaplanowanie do budżetu drugiego etatu asystenta rodziny (od 2015 r. zadanie własne obowiązkowe gminy).

V Potrzeby w zakresie pomocy społecznej w gminie Bytów na rok 2014.

- Utworzenie noclegowni/schroniska dla bezdomnych, placówki o wyższym standardzie usług oraz zorganizowanie przy niej łaźni, pralni i pomieszczenia świetlicowo-jadalnego.
- Zwiększenie ilości mieszkań socjalnych (zbyt mała ilość mieszkań socjalnych w stosunku do potrzeb).
- Utworzenie domu dziennego pobytu/klubu dla osób starszych.

Spis tabel

Tabela 1 – Porównująca rodzaje świadczeń i liczbę rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2012 – 2013.	6
Tabela 2 – Powody trudnej sytuacji życiowej	8
Tabela 3 – Typy rodzin	9
Tabela 4 – Struktura dochodów	10
Tabela 5 – Struktura wydatków w 2013 roku na zadania.....	12
Tabela 6 – Świadczenia rodzinne w podziale na ich rodzaje i wysokość obowiązujące w okresie zasiłkowym 2012 – 2013.....	17
Tabela 7 – Liczba świadczeń w latach 2011-2013	18
Tabela 8 – Wydatki na świadczenia rodzinne	20
Tabela 9 – Wydatki na zasiłki celowe i okresowe.....	22
Tabela 10 – Wydatki na zasiłki stałe	23
Tabela 11 – Wydatki na usługi opiekuńcze	26